



KOHTI TUULTA JA UNELMIA

Niko Salomaa on positiivinen ja lahjakas paralympialaispurjehtija, joka on vammautumisensa jälkeen taistellut itsensä uudelleen aalloille.

Teksti: Nora Forsman
Kuvat: Jesse Kylänpää

Niko Salomaa saapuu tapaamiseen sähköpyörällä. Purjehtija on onnellinen uudesta apuvälineestään, jolla lyhyet matkat tahtuvat kätevästi. 24-vuotias kilpurpurjehtija on kulkenut pitkän matkan vammautumisestaan uudelleen kilpakentille tai tässä tapauksessa -merille. Nykyään hän voi pyörällä, purjehtia, autoilla ja kävelläkin, mutta minkään taidon palautuminen ei ollut itsestään selvyys vielä viitisen vuotta sitten. Mutta aloitetaan alusta.

Niko Salomaa aloitti purjehduksen vuonna 2000. Hänen perheessään kukaan ei purjehtinut, mutta kun naapurin poika meni Turun Pursiseuran jollakouluun, lähti lietolainen Niko Salomaa mukaan. Aluksi Salomaa purjehti jollalla, mutta vuonna 2004 hän oli venähtänyt sen verran pituutta, että vene

vaihtui laseriin. Turun Pursiseura on säilynyt Salomaan seurana koko uran ajan.

– Meillä oli pursiseuralla kovatasoinen junnuryhmä ja kehityimme nopeasti vetäjämme **Minna Aallon** johdolla, Niko Salomaa kertoo alkuajoista.

Purjehdus ei ollut Niko Salomaaan ainoa urheiluharrastus, vaan hän pelasi muun muassa tennistä, sulkapalloa ja jalkapalloa. Yksi harrastuksista kulki kuitenkin pitkään purjehduksen rinnalla samalla tasolla, kilpatanssi.

– Oikeastaan se meni niin, että purjehdin kesäisin ja tanssin talvisin. En ehtinyt pahemmin hengailta keskustassa muiden nuorten kanssa, harrastukset veivät vapaa-ajan. Kun muut saivat mopon, minä sain laserin, Niko Salomaa naurahtaa.

Lukiessa kilpatanssiharrastuskin jäi ja purjehduksesta tuli ykkönen. Ensimmäisiin arvokisoihinsa Niko Salomaa osallistui

vuonna 2006, kyseessä olivat laserin Euroopan mestaruuskisat. Seuraavana vuonna hän kirjoitti ylioppilaaksi, jonka jälkeen hän vietti väli vuoden purjehtien, joka myöhemmin välillisesti edesauttoi hänen kuntoutumistaan.

KOHTALOKAS ONNETTOMUUS

Niko Salomaaan elämä mullistui vuonna 2008. Hän vammautui tapaturmaisesti armeija-aikana kaaduttuaan ja murrettuaan niskanikamansa, jonka seurauksena hän halvaantui. Alussa tilanne vaikutti vakavalta, eikä liikuntakyvyn palautumisesta ollut takeita. Lääkärit herätelivät toiveita siitä, että tulevaisuudessa hän pystyisi ehkä nousemaan itse sängyn laidalla istumaan.

Niko Salomaa vietti 54 päivää TYKSissä, jonka jälkeen hänet siirrettiin Käpylän kuntoutuskeskukseen.

– Olin toki alussa järkytty-

nyt, mutta perheelleni onnettomuus oli todella iso juttu, Niko Salomaa kertoo.

Salomaaan positiivista elämänasennetta kuvaa hyvin se, että hän pohti sairaalasängyssä maatessaan hienoa pitkää purjehdusreissuaan väli vuotensa aikana. Tuolloin hän ylitti esimerkiksi Atlantin ARCissa ja purjehti muun muassa Rio de Janeirosta Cap Hornille.

– Se, että olin viettänyt lukion jälkeisen väli vuoden purjehtien ympäri maailmaa, auttoi pahimman yli. Olin kokenut niin hienoja asioita, etten tuntenut hukanneeni elämäni, vaan jaksoin ajatella ja miettiä asioita eteenpäin.

Pian kävikin selväksi, etteivät lääkäreiden synkät ennusteet pitäneet paikkaansa. Siihen, kun Niko Salomaa pääsi omille jaloilleen, ei mennyt vuottakaan. Kuntoutuminen oli sinnikkään ja päämäärätietoisien kovan työn tulosta.



” Olin kokenut niin hienoja asioita, etten tuntenut hukanneeni elämäni, vaan jaksoin ajatella ja miettiä asioita eteenpäin.

– Omille jaloille nousu oli iso juttu, mutta vielä isommalta asialta tuntui ensimmäistä kertaa veneeseen pääseminen, Niko Salomaa sanoo.

KILPAILUA TERVEITÄ VASTAAN

Käpylästä Niko Salomaa sai myös paralympialaiskontakteja, ja alkoi näyttää siltä, ettei vammautuminen olisi kilpapurjehdusuran esteenä. Valmentaja **Jesse Kylänpää** löytyi Salomaan vanhojen kilpakumppaneiden joukosta.

Salomaan uudeksi purjehdusluokaksi tuli 2.4mR tai ”kakkosnelonen”. Vene ei vaadi juuriakaan fyysisiä ominaisuuksia purjehtijalta, vaan taktiikka ja purjehdustaito ovat 2.4mR-luokassa avainasemassa. Venettä ohjataan joko jalkapolkimilla tai käsin pinnaohjauksella. Kaikki tarvittavat ohjauksköydet tulevat istuinlaatikon etureunaan, jolloin ne ovat aina purjehtijan ulottuvilla.

– Toisin sanoen tässä luokassa purjehdin myös terveitä vastaan, Niko Salomaa sanoo.

Niko Salomaa sanoo tähän mennessä tärkeimpien saavu-

tustensa olevan vuoden 2011 MM-kilpailujen 13. sijan, jolla hän pääsi myös Lontoon vuoden 2012 paralympialaisiin, ja sieltä tulleen 12. sijan.

Seuraavaksi Niko Salomaa tähtää Rio de Janeiron paralympialaisiin, mutta sitä ennen hän keskittyy opiskeluun Vaasan yliopiston tuotantotekniikan koulutusohjelmassa.

– Lontoon kisoihin valmistautuessa omasta terveydestä huolehtiminen jäi välillä taka-alalle. Nyt haluan panostaa hetken opiskeluun ja terveyteeni, Niko Salomaa sanoo.

Kysyn vielä lopuksi Niko Salomaalta esteettömyydestä, siitä, mitä asioita hänen käsityksensä ja kokemuksensa mukaan sataman tulisi ottaa huomioon liikuntarajoitteisten kävijöiden varalta. Niko Salomaa painottaa, että ihmiset ovat hyvin eri tavalla vammaisia tai liikuntarajoitteisia, joten on vaikeaa antavaa kattavaa vastausta.

– Mutta yleisesti voi sanoa, että erilaiset kaiteet ja tuet ovat tärkeitä. Samoin kannattaa kiinnittää huomiota luiskien jyrkkyyteen ja yleiseen helpokulkuisuuteen satamassa. 